

Univerzita Hradec Králové Pedagogická fakulta

**Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové**

**Hodnocení diplomové práce
Posudek oponenta práce**

Jméno autora: Zuzana Fejksová

Název práce: Typologie rodin, které mohou vést ke vzniku delikventního jednání

Oponent práce: Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová

Práce se zabývá vysoce aktuálním tématem, které bylo na akademické půdě řešeno především v druhé polovině minulého století. V praxi oboru jde stále o aktuálně diskutované téma, které však budí kontroverze. Autorka si za cíl své práce zvolila „...sestavit pomyslnou typologii rodin, u nichž jejich defektní struktura představuje riziko deviantní socializace u dětí v těchto rodinách a tím i riziko vzniku delikventní dráhy u jedince.“ (s. 10). Ačkoli se práce tématu detailně věnovala, autorka pozapomněla deklarovanou strukturu explicitně představit. Přes tento nedostatek hodnotím práci kladně. Autorka se zvoleného tématu držela ve všech částech práce. Dílčí kapitoly přináší komplexní přehled souvisejících poznatků, které jsou zpracovány do podoby čtivého a logicky uceleného kompilátu. Na výsledné podobě předložené práce se odráží evidentní velice poctivá práce se zdroji. Nezaostává ani syntéza poznatků, nemám pochyb o tom, že autorka naplnila všechny parametry požadované pro tento typ kvalifikační práce. Práce má sice větší rozsah, ale všechny zařazené kapitoly mají své opodstatnění. Jazykově i formálně je práce přijatelná a nemám větších výhrad. S ohledem na zvolené téma bych vytkla snad jen absenci zatím posledního Matouškova příspěvku k tomuto tématu, monografie *Hodnocení ohroženého dítěte a rodiny* (2010). Tento zdroj by poskytl nezbytný kritický a konfrontační náhled na snahy o typizaci rodin. Jak uvádí Matoušek „*Diagnostikování je opuštěno protože může vyústit v osudové označení rodiny, které pro ni a zejména pro děti může mít dlouhodobé nepříznivé následky*“. (2010,43). Škoda, že tento rozměr tématu v práci chybí a autorka se k němu hlouběji nevyjadřuje. Práci považuji za vyváženou, autorka dovede jít k jádru věci, chybí mi však reflexe rizik, které typizace přináší. Hlubší rozvedení názorů autorky prosím u obhajoby (viz kontrolní náměty).

Pečlivé zpracování prvních čtyř kapitol vytváří solidní základnu pro **výzkumné šetření**, které staví na teoretických východiscích úvodních kapitol. I zde se autorka drží zvoleného tématu a bezprostředně navazuje na uvedené poznatky. Dotazníkové šetření vlastní struktury vychází z obstojně koncipovaného plánu a autorka se v něm nedopouští větších chyb. Oceňuji především zařazení statistických metod zpracování dat. Problematičtěji vnímám pouze počet hypotéz (celkem 11 + 10 vedlejších hypotéz), přičemž dotazník má celkem dvacet položek. Nejasné je také postavení tzv. vedlejších hypotéz, které zkoumanou problematiku opět rozšiřují. Při formulaci hypotéz se autorka držela všech potenciálně možných podstatných rysů „deviantně formující rodiny“, jedna položka dotazníku pak sytí jednu hypotézu, což nepovažuji za ideální. Na druhou stranu však oceňuji, že se autorka zamýšlí i nad vztahy několika proměnných (např. věk

dětí při rozpadu rodiny). Celkově je výzkumné šetření přijatelné. V jeho závěrech chybí přehlednější prezentace „typologie“, ke které autorka došla.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. V jakém vztahu je dnes dle Vašeho názoru potřebnost a rizikovost typologií rodiny.
2. Typologie rodin umožňuje díky stanoveným kritériím sledovat zvolené oblasti a jisté cíle, jsou však všichni hodnotitelé schopni vnímat také smysl, který takové členění má? Jak vnímáte smysl typologií rodin Vy sama?

Navrhované hodnocení:

Datum: 29.3. 2015

.....
Podpis oponenta práce